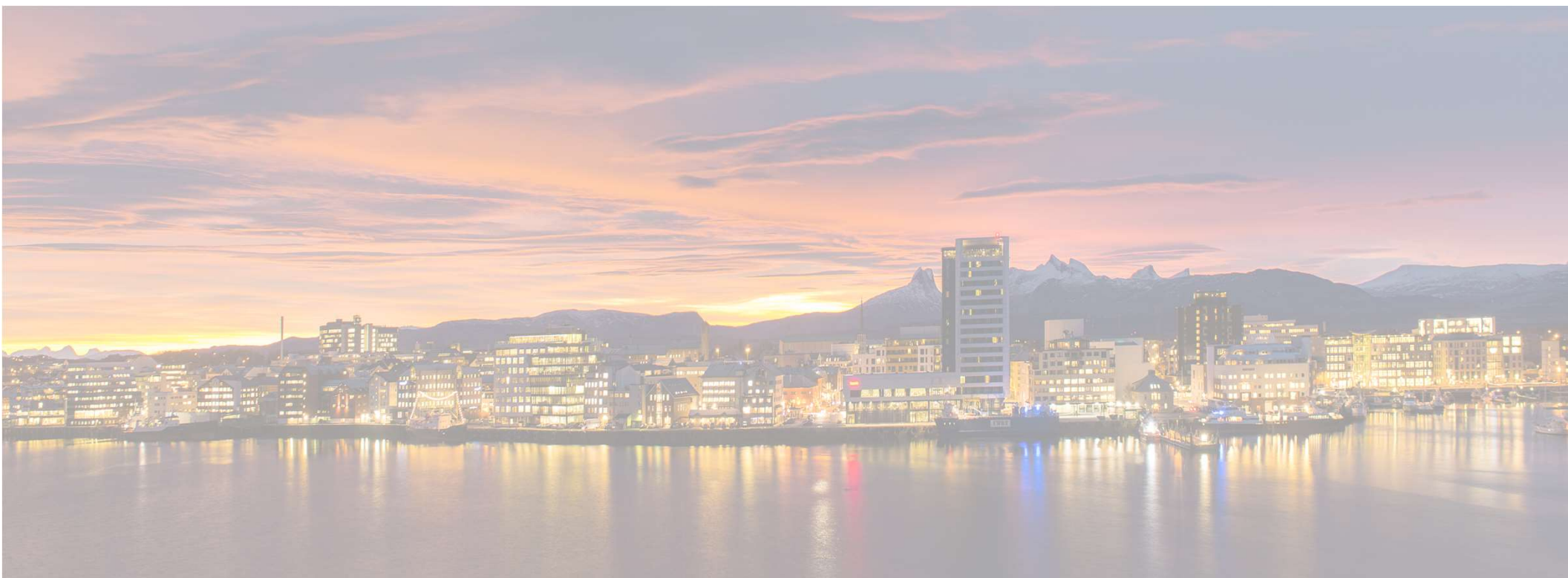

Et hav av muligheter – Anskaffelsesstrategi for Bodø kommune 2023-26

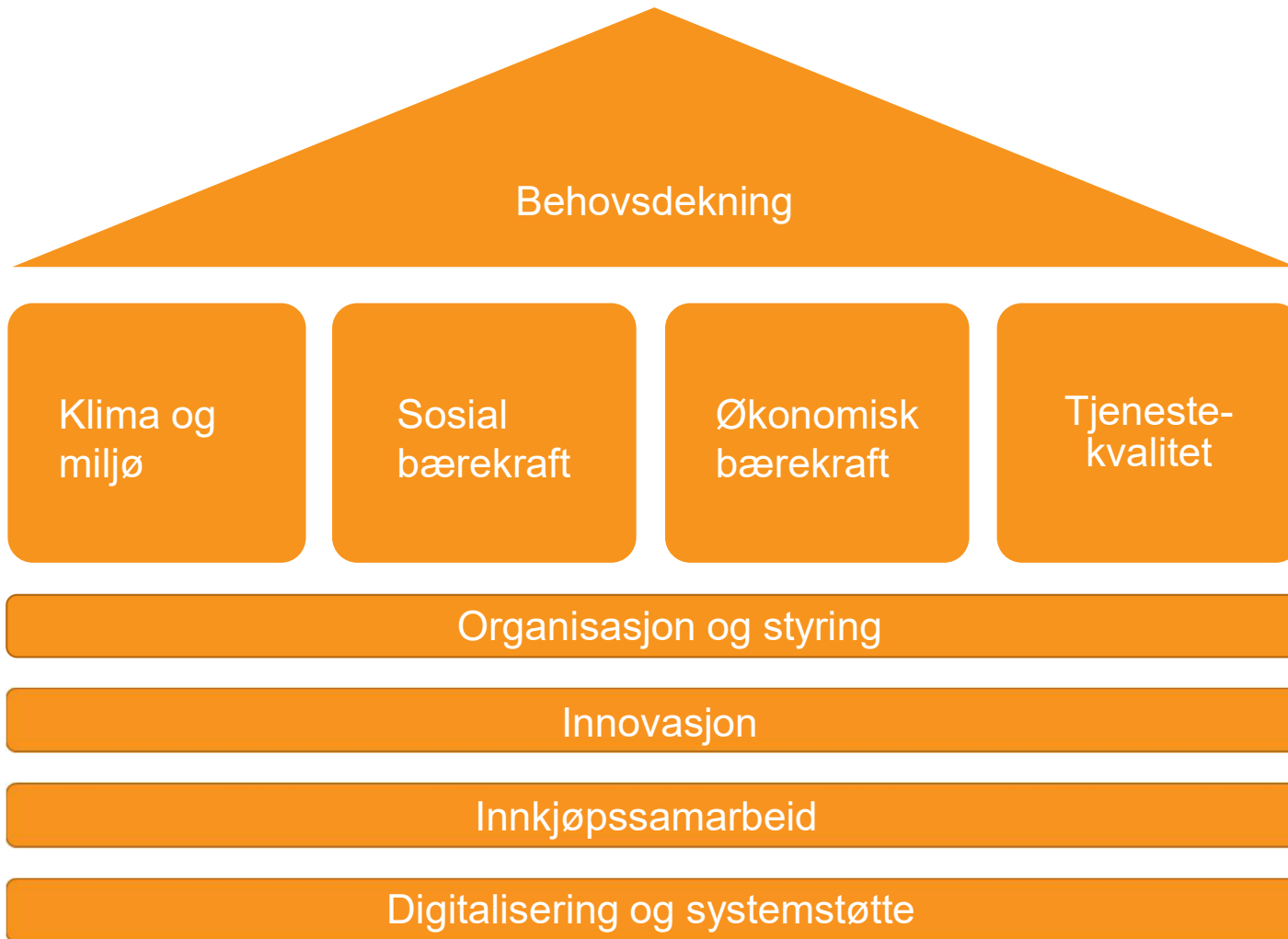
FNs BÆREKRAFTSMÅL

Utviklingstrekk og kontekst

- Gode offentlige anskaffelser trekkes frem som avgjørende for at offentlig sektor skal kunne oppfylle sitt samfunnsoppdrag. Fokuset har flyttet seg fra rent økonomiske og juridiske betraktninger til en erkjennelse av at gode offentlige anskaffelser er blant de viktigste virkemidlene for å nå målsetninger også i forhold til for eksempel samfunnsansvar og tjenestekvalitet.
- Det bredere fokuset på anskaffelser som et «universalverktøy», gjør at det stilles stadig strengere krav til prosessene og kompetansen til de som er involvert i disse. I tillegg til inngående kunnskap om regelverk og økonomi, stilles det krav til kompetanse innen stadig flere områder, som f.eks. klima- og miljø, etisk handel, seriøst arbeidsliv, innovasjon og leverandørutvikling. Dette gjør også at prosessenes kompleksitet og omfang øker, og det stilles mye strengere krav til oppfølging av avtaler for å sikre at man faktisk får ut de effektene man har lagt opp til gjennom anskaffelsen.
- Bodø kommune har satt seg ambisiøse mål innenfor alle områdene som er nevnt over. En presset kommuneøkonomi gjør det nødvendig å se på alle muligheter for å benytte kommunens midler på en så effektiv måte som mulig, samtidig som disse målsetningene understøttes. En viktig forutsetning for dette er å organisere kommunens anskaffelsesarbeid på en måte som tydeliggjør ansvar og understøtter kompetanseheving og erfaringsbasert læring for å ta ut potensialet som ligger i anskaffelser og avtaleforvaltning.
- Basert på ovennevnte ble det etablert et prosjekt med mandat til å legge til rette for å forbedre og styrke anskaffelsesfaget i Bodø kommune. Prosjektet har utarbeidet en innkjøpsstrategi som på overordnet nivå legger til rette for å følge opp kommunens mål innenfor områdene nevnt over.
- Prosjektet vil i neste fase utarbeide handlingsplaner og veikart som muliggjør oppfyllelse av de overordnede målene i strategien.

Behovsdekning

Overordnede målsetninger:

- Alle anskaffelser i Bodø kommune skal være basert på eksisterende og oppdukkende behov som best kan løses gjennom en anskaffelsesprosess.

Strategiske føringer:

- Vi skal til en hver tid ha 100% avtaledekning innenfor løpende driftsbehov.
- Der det finnes rammeavtaler, er målet 100% avtalelojalitet.

Klima og miljø

Overordnet målsetning:

Bodø kommune skal bruke anskaffelser som et strategisk virkemiddel for å redusere klimagassutslipp og negativ miljøpåvirkning, i henhold til vedtatte mål.

Strategiske føringer:

- Vi skal være en foregangskommune for klimavennlige anskaffelser i nord.
- Vi skal bruke vår innkjøpsmakt til aktivt å påvirke våre leverandørmarkeder til å bli mer bærekraftige.
- Våre anskaffelser skal bidra til en grønn, sirkulær økonomi og sirkulære verdikjeder. Vi skal prioritere og legge til rette for innkjøp av kortreiste og lokalproduserte varer og tjenester der det er økonomisk forsvarlig i innenfor lovverkets rammer.
- Våre anskaffelser skal brukes strategisk for å redusere kommunens forbruk.
- Vi skal oppfylle storbyerklæringen om utslippsfrie bygge- og anleggsplasser i egen drift innen 2025.
- Vi skal bruke nettverkene våre til å påvirke andre offentlige oppdragsgivere til å sette klima og miljø på dagsorden i deres anskaffelser.

Sosial bærekraft

Overordnet målsetning:

- Bodø kommune skal gå foran som en ansvarlig innkjøper av varer og tjenester. Vi skal stille strenge krav til våre leverandører når det gjelder etikk og sosiale forhold.

Strategiske føringer:

- Vi skal være bevisst på at våre valg og vårt forbruk har en påvirkning også ut over vår egen organisasjon.
- Vi har fokus på oppfølging av produksjonskjeder med tanke på å motvirke brudd på menneskerettighetene og folkeretten for øvrig.
- Vi skal kjøpe fairtrade-sertifiserte varer der det er mulig innenfor rammene av lov og forskrift om offentlige anskaffelser.
- Vi skal inkludere sosiale og etiske kontraktkrav i våre kontrakter, slik de fremkommer av den såkalte Oslo-modellen for oppfølging av seriøsitet i arbeidslivet.
- Vi skal søke å knytte oss til nettverk, som Etisk Handel Norge, for å øke kompetansen om og evnen til å følge opp spørsmål knyttet til etisk handel i våre anskaffelser.
- Vi skal legge til rette for at lokalt og regionalt næringsliv og små og mellomstore bedrifter kan delta i våre anbudskonkurranser.
- Vi skal bruke nettverkene våre til å påvirke andre oppdragsgivere til å sette sosial bærekraft på dagsorden.

Økonomisk bærekraft

Overordnet målsetning:

- Bodø kommunes anskaffelser og avtaleforvaltning skal bidra til at kommunens behov dekkes på en måte som gir en best mulig balanse mellom økonomi, tjenestekvalitet/-effektivitet og samfunnsansvar.

Strategiske føringer:

- Våre anskaffelser skal være basert på grundige behovsvurderinger der det også skal vurderes om et behov kan dekkes på en måte som ikke involverer anskaffelse av varer eller tjenester.
- Våre anskaffelser skal gjennomføres på en måte som bidrar til en effektiv utnyttelse av ressurser og kompetanse på tvers i organisasjonen.
- Våre anskaffelser skal søke etter økonomiske besparelser og realisere disse der det er potensiale for dette.
- Våre anskaffelser skal legge til rette for tett dialog mellom brukere og leverandørmarked for å identifisere besparings- og effektiviseringspotensial.
- Våre anskaffelser skal baseres på analyse av livssyklus-kostnader.
- Vi skal ha en aktiv og løpende avtaleforvaltning for å sikre at det potensialet som ligger i våre avtaler faktisk kan tas ut.

Tjenestekvalitet

Overordnet målsetning:

- Bodø kommunes anskaffelser og avtaleforvaltning skal understøtte kommunens tjenesteproduksjon på en måte som sikrer at kommunens innbyggere tilbys gode og tidsriktige tjenester.

Strategiske føringer

- Våre anskaffelser skal baseres på grundige behovsanalyser og mulighetsstudier.
- Våre anskaffelser skal så langt det er mulig basere seg på behovsspesifikasjoner i stedet for tekniske kravspesifikasjoner.
- Våre anskaffelser skal baseres på tett dialog med behovseier og involvering av brukere.
- Våre anskaffelser skal baseres på tett dialog med leverandørmarkedene for å sikre optimal behovsdekning.
- Vi skal være en profesjonell og krevende avtalepart og skal anvende balanserte kontrakter.
- Vi skal ha nødvendig kompetanse og kapasitet til å følge opp at krav stilt i kontrakt blir oppfylt.
- Vi skal ha nødvendig kapasitet til å holde oss orientert om løpende utviklinger og nyvinninger i leverandørmarkedene vi benytter oss av.

Organisering og styring

Overordnet målsetning:

- Anskaffelser i Bodø kommune skal organiseres på en måte som sikrer tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å kunne ivareta de overordnede målsetninger og strategiske føringer som er nevnt under satsningsområdene klima- og miljø, sosial bærekraft, økonomisk bærekraft, tjenestekvalitet og innovasjon.

Strategiske føringer:

- Bodø kommune skal ha en sentral anskaffelsesfunksjon med overordnet ansvar for planlegging, gjennomføring og oppfølging av anskaffelser, i tråd med anbefalinger fra fagmyndigheter og ledende fagmiljø innen anskaffelsesfaget.
- Anskaffelsesfunksjonen skal ha ansvaret for å utarbeide, forvalte og videreutvikle prosedyrer, maler og verktøy for planlegging, gjennomføring og oppfølging av anskaffelser på vegne av kommunen.
- Anskaffelsesfunksjonen skal ha tilstrekkelig med ressurser til å kunne ivareta sine roller på en profesjonell og effektiv måte.
- Anskaffelser i Bodø kommune skal organiseres i henhold til prinsipper om kategoristyring for å muliggjøre spesialisering opp mot de enkelte leverandørmarkeder.
- Anskaffelsesfunksjonen skal samarbeide tett med behovseierne i organisasjonen om planlegging, gjennomføring og oppfølging av anskaffelser og avtaler.
- Der det ikke er mulig eller hensiktsmessig å ha kompetanse og kapasitet internt, skal det finnes rammeavtaler som sikrer mulighet for å supplere og støtte egne ressurser.

Innovasjon

Overordnet målsetning:

- Bodø kommunes anskaffelser skal brukes som et strategisk verktøy for stimulere til utvikling og innovasjon både i den kommunale tjenesteytingen og hos leverandørene. Målet er prosesser som tar utgangspunkt i mest mulig åpne og funksjonelle krav, samt utfordrer leverandører til å foreslå nye og bedre løsninger.

Strategiske føringer:

- Våre anskaffelser skal, så langt det er mulig, bygge på beskrivelse av behov, ikke av løsning.
- Vi skal i våre anskaffelser oppfordre leverandørmarkedet til å komme med forslag til nye løsninger for å dekke våre behov – innovasjonsvennlige anskaffelser.
- Der vi har behov som ikke kan dekkes av markedet, skal vi vurdere bruk av særlige anskaffelsesprosedyrer for å legge til rette for utvikling av nye løsninger – anskaffelse av innovasjon.
- Vi skal nyttiggjøre oss midler fra virkemiddelapparatet som kan bidra til innovasjon.
- Vi skal knytte oss til nettverk, som for eksempel Leverandørutviklingsprogrammet (LUP), for å øke kompetansen om og evnen til å følge opp spørsmål knyttet til innovasjon i våre anskaffelser.
- Vi skal nyttiggjøre oss innovative anskaffelser for å oppnå bedre ressursutnyttelse og bedre tjenestetilbud samt for å bidra til at Bodøsamfunnet kommer styrket ut av det grønne skiftet.

Innkjøpssamarbeid

Overordnet målsetning:

- Bodø kommune skal videreutvikle og styrke SIIN (Samordna innkjøp i Nordland) som en innkjøpssentral og bidra til å organisere det faglige samarbeidet i regionen på en måte som sikrer økt forutberegnelighet og som gir større merverdi for deltakerne.

Strategiske føringer:

- Samordnete anskaffelser skal tilbys gjennom en innkjøpssentral.
- Innkjøpssentralen skal finansieres på en måte som sikrer tilstrekkelige ressurser til å følge opp og videreutvikle samarbeidet på en god måte.
- Anskaffelsesportefølje skal velges ut etter en vurdering av hvor det er størst fordeler ved å gjennomføre anskaffelser i fellesskap. Hensyn som skal tas er blant annet; økonomi, klima/miljø, sosiale og etiske hensyn, grad av sammenfallende behov samt hensyn til konkurranse (særlig i forhold til SMB og lokalt næringsliv).
- Vi skal etablere et forum for faglig samarbeid, kompetanseheving og erfaringsdeling mellom deltakende kommuner og andre interessenter i regionen.
- Vi skal søke samarbeid også ut over egen region, der dette er hensiktsmessig for å hente ut effekter i form av sterkere markedsposisjon, kompetanseheving, erfaringsdeling, benchmarking m.m.

Digitalisering

Overordnet målsetning:

- Bodø kommune skal ha effektive digitale verktøy for å understøtte hele anskaffelsesprosessen og sikre gode, faktabaserte beslutningsgrunnlag, effektive og etterprøvbare anskaffelsesprosesser og målrettet avtaleoppfølging

Strategiske føringer:

- Våre anskaffelsesrelaterte vurderinger og beslutninger skal være faktabaserte.
- Vi skal ha digitale verktøy for å understøtte alle deler av anskaffelsen; analyse, planlegging og prioritering av portefølje, planlegging og gjennomføring av anskaffelser, implementering og oppfølging av avtaler, samt avrop på avtaler, inkludert mottakskontroll og fakturahåndtering.
- Verktøyene skal bidra til å effektivisere arbeidet med anskaffelser og avtaleforvaltning, samt lette kvalitetssikring, erfaringsdeling og gjenbruk av data på tvers av verktøyene.

Implementering og oppfølging av strategien

- Bodø kommune har høye ambisjoner om å benytte anskaffelser og avtaleforvaltning som et strategisk verktøy for å ta ned risiko og hente ut gevinster de neste årene. Dette forutsetter at det gjøres tydelige prioriteringer og settes i verk konkrete tiltak.
- Videre er det avgjørende at strategien er godt kjent i hele organisasjonen og at ledere på alle nivåer har et bevisst forhold til det strategiske potensialet som ligger i anskaffelser og avtaleforvaltning.
- Det vil bli utarbeidet handlingsplaner og veikart som skal sikre at de overordnede målsetninger og strategiske føringer som er angitt i dette dokumentet blir fulgt opp og nådd.